



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 549/2017-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 8. novembra 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Jurajom Ďurajdom, Kukučínova 12, Žilina, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 16, čl. 17 ods. 1 a 5, čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 47 ods. 1, 2 a 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s čl. 2 ods. 2 a 3 a čl. 13 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky a jej vybavením opakovaného podnetu zo 14. decembra 2016, postupom Krajskej prokuratúry v Žiline a jej vybavením podnetu z 13. septembra 2016, postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 20 CbZm 3/2012 a jeho rozsudkom zo 16. decembra 2014 a postupom Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 13 CoZm 34/2015 a jeho rozsudkom z 27. januára 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. februára 2017 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 16, čl. 17 ods. 1 a 5, čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 47 ods. 1, 2 a 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v spojení s čl. 2 ods. 2 a 3 a čl. 13 ods. 1 písm. a) ústavy postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) a jej vybavením opakovaného podnetu zo 14. decembra 2016, postupom Krajskej prokuratúry v Žiline (ďalej len „krajská prokuratúra“) a jej vybavením podnetu z 13. septembra 2016, postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 20 CbZm 3/2012 a jeho rozsudkom zo 16. decembra 2014 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) a postupom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 13 CoZm 34/2015 a jeho rozsudkom z 27. januára 2016 (ďalej aj „rozsudok krajského súdu“).

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol odporcom v 2. rade v konaní pred okresným súdom pri vydaní zmenkového platobného rozkazu. Sťažovateľ nesúhlasil s vydaním zmenkového platobného rozkazu (v konaní vedenom pred okresným súdom pod sp. zn. 19 Zm 100/2011), preto proti nemu podal námietky. Okresný súd rozsudkom rozhodol tak, že ponechal v platnosti zmenkový platobný rozkaz a uložil sťažovateľovi uhradiť navrhovateľovi trovy konania o sťažovateľom podaných námietkach. Rozsudok okresného súdu potvrdil krajský súd ako odvolací súd na základe sťažovateľom podaného odvolania.

3. Sťažovateľ mienil napadnúť uvedené rozhodnutia všeobecných súdov dovolaním, ale zákonnú lehotu na jeho podanie premeškal z dôvodu, že musel vycestovať pracovne na obdobie 14 týždňov mimo územie Slovenskej republiky. Lehota na podanie dovolania uplynula počas jeho pracovného pobytu.

4. Z dôvodu, že mu uplynula lehota na podanie dovolania, obrátil sa so svojím podnetom na podanie mimoriadneho dovolania na generálnu prokuratúru. Generálna prokuratúra postúpila jeho vybavenie podnetu krajskej prokuratúre, ktorá jeho podnet vybavila listom z 13. septembra 2016, v ktorom mu oznámila, že jeho podnet vybavila odložením.

5. Proti uvedenému záveru podal sťažovateľ sťažnosť adresovanú do rúk generálneho prokurátora, ktorú generálna prokuratúra posúdila ako opakovaný podnet na podanie mimoriadneho dovolania a opakovaným preverením zákonnosti postupu krajskej prokuratúry nezistila nezákonný postup pri vybavovaní jeho predošlého podnetu, preto aj jeho opakovaný podnet odložila. V oboch prípadoch generálna prokuratúra aj krajská prokuratúra poukázala na skutočnosť, že nedostatok pasívnej legitímácie vznesol sťažovateľ po uplynutí trojdňovej lehoty na vznesenie námietok. Sťažovateľ v zákonnej lehote podal námietky proti zmenkovému platobnému rozkazu, avšak ako dôvod ich podania uviedol, že záväzok vyplývajúci zo zmenky už bol uhradený. Svoje námietky doplnil o argumentáciu spočívajúcu v neexistencii ručiteľského záväzku z dôvodu absencie podpisu ručiteľa na zmenke až 15 mesiacov po uplynutí lehoty na podanie námietok.

6. Na nedostatok pasívnej legitímácie, ako aj na chýbajúce podstatné náležitosti zmenky, na základe ktorej bol zmenkový platobný rozkaz vydaný, upozornil sťažovateľ aj generálnu prokuratúru, napriek tomu však jeho podnetu nevyhovela, čo považuje za porušenie ním označených práv.

7. Sťažovateľ na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti navrhuje, aby ústavný súd rozhodol nálezom, v ktorom vysloví porušenie ním označených práv podľa ústavy a dohovoru postupom a vybavením jeho podnetu generálnou prokuratúrou a krajskou

prokuratúrou. Ďalej navrhuje, aby ústavný súd uznesením rozhodol, že generálna prokuratúra je povinná uhradiť mu trovy konania, alternatívne, aby ústavný súd vyslovil porušenie ním označených práv rozsudkom krajského a okresného súdu, zrušil napadnuté rozhodnutia a zaviazal na úhradu trov konania spoločne a nerozdielne okresný súd a krajský súd.

8. Napokon sťažovateľ požiadal ústavný súd, aby navrhovateľovi – spoločnosti [REDACTED], [REDACTED], uložil povinnosť zdržať sa vykonávania oprávnenia, ktoré jej priznali právoplatnými rozsudkami okresný súd a krajský súd.

II.

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

10. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

11. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže

ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

II.A K namietanému porušeniu práv postupom a vybavením opakovaného podnetu generálnou prokuratúrou zo 14. decembra 2016 a postupom a vybavením podnetu krajskou prokuratúrou z 13. septembra 2016

12. O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). Teda úloha ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní návrhu nespočíva v tom, aby určil, či preskúmanie veci predloženej navrhovateľom odhalí existenciu porušenia niektorého z práv alebo slobôd zaručených ústavou, ale spočíva len v tom, aby určil, či toto preskúmanie vylúči akúkoľvek možnosť existencie takéhoto porušenia. Inými slovami, ústavný súd môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenejšej pochybnosti javí ako neopodstatnený (I. ÚS 4/00).

13. Ako je zrejmé, sťažnosť sťažovateľa v tejto časti smeruje proti označenému vybaveniu podnetu oznámením a postupom generálnej prokuratúry, ktorým malo dôjsť k porušeniu uvedených práv, a to z dôvodu, že generálna prokuratúra nevyhovela jeho podnetu na podanie mimoriadneho dovolania. Ústavný súd v tejto súvislosti uvádza, že na vyhovenie podnetu na podanie mimoriadneho dovolania nie je právny nárok, t. j. právnickej osobe alebo fyzickej osobe, ktorá takýto podnet podala, nevzniká právo na jeho akceptovanie a generálny prokurátor nemá povinnosť takémuto podnetu vyhovieť.

14. Aj vo svojej rozhodovacej činnosti už ústavný súd vyslovil, že oprávnenie na podanie mimoriadneho dovolania nemá charakter práva, ktorému je poskytovaná ústavnoprávna ochrana (I. ÚS 19/01, II. ÚS 176/03, IV. ÚS 21/05). Z toho dôvodu generálny prokurátor nemôže odložením podnetu na podanie mimoriadneho dovolania, t. j. jeho neakceptovaním, spôsobiť porušenie základných práv sťažovateľa (napr. II. ÚS 14/04, III. ÚS 261/07, III. ÚS 317/07).

15. Predpoklady na podanie mimoriadneho dovolania sú upravené v § 243e a nasl. zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení účinnom do 30. júna 2016 (ďalej aj „OSP“). Z týchto ustanovení možno bez akýchkoľvek pochybností vyvodit', že ide o mimoriadny opravný prostriedok, využitie ktorého patrí iba generálnemu prokurátorovi. Citovaná právna norma neukladá povinnosť (nevzniká právny nárok) vyhovieť každému podnetu. Voľná úvaha generálneho prokurátora o tom, či podá alebo nepodá mimoriadne dovolanie je vylúčená iba v prípade, ak zistí, že zákonné podmienky na podanie mimoriadneho dovolania sú splnené.

16. Vzhľadom na to, že sťažovateľ svoj podnet podal 27. júna 2016, vzťahovali sa na jeho vybavenie už ustanovenia nového civilného procesného predpisu, a to konkrétne štvrtá hlava zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok účinný od 1. júla 2016 (ďalej aj „CSP“), ktorý v § 458 a nasl. ustanovuje podmienky pre uplatnenie inštitútu dovolanie generálneho prokurátora. Zároveň § 470 CSP zakotvil časovú pôsobnosť nového civilného predpisu aj na konania začaté ešte za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku. Rovnako ako v ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku o mimoriadnom dovolaní aj z úpravy dovolania generálneho prokurátora vyplýva obdobný záver, že generálny prokurátor nemá povinnosť vyhovieť každému podnetu a naďalej bola ponechaná možnosť uváženia generálneho prokurátora, či v prípade splnenia striktne vymedzených zákonných podmienok sa obráti na príslušný súd podaním dovolania.

17. V namietanom prípade potom ako generálna prokuratúra postúpila podnet sťažovateľa na podanie mimoriadneho dovolania na krajskú prokuratúru, oznámením z 13. septembra 2016 vyrozumela krajská prokuratúra sťažovateľa, z akého dôvodu nevyhovela jeho podnetu na podanie mimoriadneho dovolania. V rámci odôvodnenia svojho právneho názoru poukázala na príslušné ustanovenia Civilného sporového poriadku, zhrnula skutkové a právne závery okresného súdu a krajského súdu a poukázala na špecifickosť zmenkového rozkazného konania s osobitosťou na námietky proti zmenkovému platobnému rozkazu. Krajská prokuratúra konštatovala, že obrana sťažovateľa, ktorá spočívala v neexistencii ručiteľského záväzku (pretože zmenku nepodpísal sťažovateľ ako ručiteľ, iba ako konateľ vystaviteľa zmenky), bola doručená okresnému súdu po uplynutí lehoty na

podanie námietok proti zmenkovému platobnému rozkazu, preto na ňu okresný súd s poukazom na koncentračnú zásadu nemohol prihliadať. Krajská prokuratúra vyhodnotila rozhodnutia všeobecných súdov ako vecne správne, preto podnet na podanie mimoriadneho opravného prostriedku vybavila odložením.

18. Generálna prokuratúra pri vybavovaní opakovaného podnetu sťažovateľa dospela k rovnakému záveru ako krajská prokuratúra, pretože sťažovateľ neuviedol žiadne nové okolnosti a rovnako ako vo svojom prvom podnete aj v opakovanom podnete poukázal na nedostatok pasívnej legitímácie. Zo strany generálnej prokuratúry nebol zistený ani jeden z dôvodov na podanie dovolania generálnym prokurátorom. Z tohto dôvodu bol aj opakovaný podnet sťažovateľa vybavený odložením.

19. Ústavný súd konštatuje, že generálna prokuratúra a krajská prokuratúra sa podnetom sťažovateľa riadne zaoberali, pričom svoj postup a závery riadne zdôvodnili. To, že nerozhodli v súlade s predstavami a očakávaniami sťažovateľa, ešte neznamená, že porušili jeho v sťažnosti označené práva. Právne závery generálnej prokuratúry a krajskej prokuratúry nie sú svojvoľné, neudržateľné a neboli prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (napr. IV. ÚS 20/05).

20. Z týchto dôvodov ústavný súd už na predbežnom prerokovaní (§ 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde) sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

II.B K namietanému porušeniu práv rozsudkom okresného súdu

21. V súvislosti s námietkou sťažovateľa smerujúcou proti rozsudku okresného súdu zo 16. decembra 2014 ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, v rámci ktorej opakovane vyslovil, že princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každá fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a požiadať o ochranu ten

orgán verejnej moci, ktorý je kompetenčne predsunutý pred uplatnenie právomoci ústavného súdu (podobne II. ÚS 148/02, IV. ÚS 78/04, I. ÚS 178/04, IV. ÚS 380/04).

22. V konaní vedenom na okresnom súde mal sťažovateľ možnosť dovolávať sa ochrany svojich práv a slobôd podľa § 201 a nasl. OSP v rámci odvolacieho konania na krajskom súde. Vzhľadom na princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, ústavný súd nemá právomoc preskúmať rozsudok okresného súdu z uvedeného dôvodu, pretože jeho postup a rozhodnutie preskúmal krajský súd, ktorý rozhodol o odvolaní sťažovateľa proti tomuto rozsudku. Z tohto dôvodu ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol pre nedostatok právomoci ústavného súdu.

II.C K namietanému porušeniu práv rozsudkom krajského súdu

23. Sťažovateľ v sťažnosti namietal porušenie označených práv rozsudkom krajského súdu z 27. januára 2016, v ktorom podľa neho došlo k nesprávnej aplikácii príslušných hmotnoprávných predpisov na skutkové okolnosti tohto prípadu.

24. V zmysle § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

25. Zo sťažnosti a z k nej pripojených príloh vyplýva, že konanie vedené krajským súdom pod sp. zn. 13 CoZm 34/2015 bolo skončené jeho rozsudkom z 27. januára 2016, ktorý nadobudol právoplatnosť 14. marca 2016. Sťažnosť sťažovateľa z 9. februára 2017 bola ústavnému súdu doručená 13. februára 2017.

26. Sťažovateľ síce následne podal podnet na podanie mimoriadneho dovolania adresovaný generálnej prokuratúre, tento však nie je účinným právnym prostriedkom, ktorý právny poriadok Slovenskej republiky poskytuje každej osobe na ochranu jej základných práv alebo slobôd. Inak povedané, samotný podnet na podanie mimoriadneho dovolania nie

je iným právnym prostriedkom, ktorý je sťažovateľ v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde povinný vyčerpať na ochranu svojich základných práv alebo slobôd ešte pred podaním sťažnosti ústavnému súdu.

27. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na to, že podľa jeho ustálenej judikatúry mimoriadne opravné prostriedky, ktoré sťažovateľ nemôže uplatniť osobne, nemožno považovať za účinné právne prostriedky nápravy, ktoré sú mu priamo dostupné. Ustanovenie § 243e ods. 1 OSP (obdobne aj § 458 ods. 3 CSP) neukladá totiž povinnosť (nevzniká právny nárok) vyhovieť každému podnetu. Je na voľnej úvahe generálneho prokurátora Slovenskej republiky rozhodnúť o tom, či podá alebo nepodá mimoriadne dovolanie (táto voľná úvaha je vylúčená iba v prípade, že zistí, že zákonné podmienky na podanie mimoriadneho dovolania sú splnené). Oprávnenie na podanie mimoriadneho dovolania nemá charakter práva, ktorému je poskytovaná ústavnoprávna ochrana (napr. II. ÚS 42/01, I. ÚS 67/02).

28. Z uvedených skutočností vyplýva, že sťažnosť sťažovateľa v časti týkajúcej sa namietaného porušenia práv rozsudkom krajského súdu bolo potrebné odmietnuť ako oneskorene podanú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

29. Nad rámec uvedeného ústavný súd konštatuje, že sťažnosť sťažovateľa má aj ďalšie závažné formálne nedostatky. Petit sťažnosti v časti, v ktorej sťažovateľ žiada vysloviť porušenie ním označených práv postupom a vybavením podnetu generálnou prokuratúrou a krajskou prokuratúrou, vykazuje znaky neurčitosti, pretože sťažovateľ presne neoznačil zásah, resp. postup, ktorým mali byť porušené jeho práva (v prípade generálnej prokuratúry ide o oznámenie č. k. VI/3 Pz 133/16/1000-5 zo 14. decembra 2016 a v prípade krajskej prokuratúry ide o oznámenie č. k. Kc 95/16/5500-7 z 13. septembra 2016). Ústavný súd zdôrazňuje, že pri rozhodovaní je viazaný petitom sťažnosti v súlade s § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde. Takto formulovaná časť petitu nie je dostatočne určitá.

30. Pozornosti ústavného súdu neušlo ani splnomocnenie pre advokáta, ktoré bolo udelené len v rozsahu k rozsudkom okresného súdu a krajského súdu, nie však k postupu a zásahu generálnej prokuratúry a krajskej prokuratúry. Podľa § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde k návrhu na začatie konania sa musí priložiť splnomocnenie na zastupovanie navrhovateľa advokátom s výslovným uvedením, že sa udeľuje na zastupovanie pred ústavným súdom, ak tento zákon neustanovuje inak. Ústavný súd konštatuje, že sťažnosť napriek tomu, že sťažovateľ má advokáta, ktorý ju koncipoval a podpísal, nespĺňa v dôsledku uvedených nedostatkov náležitosti kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom podľa § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Predloženie kvalifikovaného splnomocnenia je pritom zákonnou povinnosťou vyplývajúcou z už citovaného § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde (obdobne I. ÚS 150/2016 a I. ÚS 262/2015). Aj uvedené nedostatky sťažnosti by mali za následok jej odmietnutie pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

31. Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok, bolo už bezpredmetné rozhodovať o sťažovateľovom návrhu na odloženie vykonateľnosti rozsudku okresného súdu a krajského súdu, ako aj ďalších jeho nárokoch uvedených v petite sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. novembra 2017